

RADNI ODNOSI

1. Zahtjev za naknadom štete zbog ozljede na radu.

Iz obrazloženja:

Predmet ovog spora je zahtjev za naknadu štete nastale zbog ozljede na radu.

Tužitelj je kao zaposlenik tuženika doživio ozljedu na radu. Tužitelj je radio kao mesar kod tuženika, a ozljeda se dogodila dok je obavljao povremene poslove na drugom radnom mjestu, tj. dok je prenosio grede zajedno s drugim zaposlenicima. Kod tužitelja je došlo do ablacije retine. Poslodavac je prijavio ozljedu na radu Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, a u toj prijavi je u izvješću dr. medicine rada navedeno da je tužitelj, noseći grede osjetio bol u oku i da mu je dijagnosticirana *ablatio retinae deks* te da se radi o ozljedi na radu.

Tijekom prvostupanjskog postupka utvrđeno je:

- da je tužitelj dana 16. travnja 2010. pomagao kolegama u nošenju greda unutar prostora tuženika, da je tijekom nošenja greda osjetio trenutnu bol u oku, da mu je vid bio mutan, odnosno da bi mu na desnom oku slika bila „u dva dijela“, od kojih je jedan dio bio bistar a drugi mutan, no da je smatrao da će navedeno proći jer je inače kratkovidan i nosi leće, a o svemu je obavijestio kolege s kojima je radio;
- da je u bolnicu otišao nakon 9 dana po ovom događaju jer mu nije bilo bolje;
- da je vještakinja Z. H. u nalazu i mišljenju navela da je moguće da kod kratkovidne osobe poput tužitelja, zbog dizanja većeg tereta dođe do ablacije retine koja uzrokuje da osoba trenutno ne vidi ili ispred sebe vidi veliku zavjesu, a da je moguće da nastane rupica koja, u slučaju da nije liječena odmah, dovede do ablacije retine, s tim da je vještakinja navela da ne može utvrditi da je u konkretnom slučaju dizanje tereta dovelo do ablacije retine jer je tužitelj na liječenje došao tek 9 dana nakon što je dizao predmetni teret, no isto tako je tvrdila da do ove ozljede može doći i bez ikakvog dizanja tereta kod kratkovidnih osoba poput tužitelja;
- da vještakinja unatoč izričitoj uputi suda nije osobno pregledala tužitelja;
- da je prvostupanjski sud ocijenio da je nalaz i mišljenje vještakinje Z. H., koji je utemeljen isključivo na pisanoj dokumentaciji i bez pregleda tužitelja, dan protivno pravilima struke i nepotpuno, zbog čega je odredio novo vještačenje po vještaku iste specijalizacije i to specijalistu oftalmologije prof. dr. B. C.;
- da je stalni sudski vještak B. C. osobno pregledao tužitelja i medicinsku dokumentaciju te je naveo da je dizanje teških tereta poznati čimbenik za razvoj ablacije mrežnice, a to stoga što dizanje takvog tereta dovodi do naglog povećanja očnog tlaka a utječe i na arterijski, abdominalni

- i intraokularni tlak, dok latencija i postupnost razvoja ablacije retine može biti kraća ili dulja, pa ako je tužitelj relativno mlađa osoba, takva osoba ima kompaktniju staklovinu i bolju adheziju prema mrežnici, zbog čega razvoj ablacije može potrajati;
- da je kratkovidnost važan čimbenik rizika, i da kao takva može dovesti do retinskih degenerativnih promjena, pa i do ablacije ako postoje sile naprezanja, no da činjenica da se liječniku javio 9 dana kasnije ne znači da podizanje tereta nije uzrok ablacije retine, stoga što se pacijenti obično jave liječniku tek kada shvate da im je ugrožen centralni vid;
 - da je tužitelj zaposlen kod tuženika kao mesar i da je osposobljen za rad na radnom mjestu mesar, a koje po logici stvari ne podrazumijeva da se na tom radnom mjestu nose grede, dakle ne poduzima teži fizički napor;
 - da je tužitelj zbog ove ozljede trpio fizičke bolove jakog intenziteta 2 dana, srednjeg intenziteta u trajanju 4 dana, sve zbog kirurške intervencije, kao i fizičke bolove slabog intenziteta u trajanju 3 tjedna, a koji su u vezi s liječničkom intervencijom;
 - da je tužitelj zbog ozljeđivanja i posljedica ozljeđivanja trpio strah jačeg stupnja u trajanju od 8 dana, potom strah srednjeg stupnja u trajanju 1 mjesec, a u vezi sa zabrinutosti za zdravlje, kao i strah lakog stupnja u trajanju od 4 mjeseca zbog bojazni i strahovanja za ishod liječenja;
 - da je kod tužitelja zaostalo oštećenje vida koje je stabilizirano na 0,2 vida, a kako je utvrđeno 23. svibnja 2012., koje se zbog glaukoma i rizika reablacije može i pogoršati, a ocjena je vještaka da s osnove teškog oštećenja vida na desnom oku tužitelj ima trajne posljedice procijenjene na 26,4 % koje ga ometaju u dnevnim aktivnostima u smislu odmaranja kod napora vida na blizinu, slabije procjene dubine prostora, nužnosti okretanja glave da zapazi nekoga tko mu prilazi s desne strane;
 - da je tužitelju nakon bolničkog liječenja trebala tuđa nestručna pomoć i njega u svakodnevnom životu, u obliku obavljanja

poslova po kući i oko kuće, u prašini, na visini, nabavi i odlascima liječniku, i to u trajanju od 6 tjedana po 4 sata dnevno te potom kroz 5 mjeseci 8 sati tjedno, dakle ukupno 328 sati;

- da je cijena sata naknade za nestručnu pomoć i njegu prema podacima S. centra.

Prvostupanjski sud prihvatio je nalaz i mišljenje vještaka B. C. kao stručan i objektivan te mu je u svemu poklonio vjeru, dok je nalaz vještakinje Z. H. otklonio jer nije osobno pregledala tužitelja. Naime, sud je zaključio na temelju nalaza vještaka koji je naveo da je kod kratkovidne osobe poput tužitelja moguće da dizanje tereta dovede do ozljeda kakvu je tužitelj pretrpio, pa kada je to doveo u vezu s iskazom tužitelja, prijavom ozljede na radu te liječničkim kartonom tužitelja u kojem nisu evidentirane bolesti tužitelja izuzev kratkovidnosti, zaključio je da je upravo dizanje tereta, kao poslova koje je tužitelj radio u ime i za račun poslodavca na radnom mjestu, uzrok nastanka ozljede. Pri tom je sud pošao od toga da tužitelj do navedenog događaja nije imao ablaciju retine, iako je bio kratkovidan, a niti je u postupku utvrđen neki drugi događaj koji bi mogao uzrokovati navedenu ozljedu. Kod ovakvog zaključivanja prvostupanjski sud je pošao i od toga da je do ozljede tužitelja došlo dok je obavljao poslove za tuženika, da se radi o ozljedi na radu, pa je tuženik bio dužan dokazati da postoji drugi uzrok nastanka ove štete za koju on ne bi odgovarao, ali to tuženik u postupku nije uspio obaviti. Konačno sud zaključuje da nema tužiteljevog doprinosa nastanku štete. Kod utvrđivanja visine štete sud je primijenio Orijentacijske kriterije iznosa za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete, koje je Vrhovni sud Republike Hrvatske donio 29. studenog 2002. uz dopunu istih 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020., a zatezne kamate na dosuđeni iznos neimovinske štete dosudio je od podnošenja zahtjeva tuženiku. Visinu imovinske štete, tj. naknade za tuđu pomoć i njegu utvrdio je na temelju podataka zadobivenih od S. centra o cijeni sata za nestručnu tuđu pomoć i njegu, a potreban broj sati utvrdio je vještačenjem po vještaku B. C.

Na temelju svega navedenoga, prvostupanjski sud naložio je tuženiku isplatiti tužitelju naknadu neimovinske štete u iznosu od 60.000,00 kuna

sa zateznom kamatom na ime pravične novčane naknade za tjelesno i duševno zdravlje te naknada imovinske štete u iznosu od 9.840,00 kuna sa zateznom kamatom na ime naknade za tuđu pomoć i njegu. Ujedno je sud odbio zahtjev tužitelja za naknadu neimovinske štete u iznosu od 17.000,00 kuna.

Tužitelj je izjavio žalbu protiv odbijajućeg dijela presude, dok je tuženik izjavio žalbu protiv presude zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, dakle zbog svih razloga predviđenih člankom 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. i 70/19. - u daljnjem tekstu: ZPP) s prijedlogom drugostupanjskom sudu da žalbu prihvati i presudu preinači na način da odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, a podredno da presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Mjerodavno pravo u ovom predmetu su odredbe članka 103. stavak 1. Zakona o radu (N.N., br. 149/09. – u daljnjem tekstu: ZR), članak 15. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08., 75/09. – u daljnjem tekstu: ZZR), čl. 1067., 1100. i 1103. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 29/18. – u daljnjem tekstu: ZOO).

Kako smo već pisali, za štetu koju radnik pretrpi na radu ili u svezi s radom odgovara poslodavac po općim propisima obveznog prava (članak 103. stavak 1. ZR-a). Odredbom članka 15. ZZR-a propisano je da poslodavac odgovara zaposleniku za štetu uzrokovanu ozljedom na radu, profesionalnom bolešću ili bolešću u svezi s radom po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti). Poslodavac se može osloboditi odgovornosti ili se njegova odgovornost može ograničiti prema općim propisima obveznog prava, ako se radi o događajima nastalim zbog izvanrednih i nepredvidivih okolnosti, odnosno više sile, a na koje poslodavac unatoč njegovoj dužnoj pažnji nije mogao utjecati (članak 15. stavak 2. ZZR-a).

Poslodavac se može osloboditi odgovornosti pod pretpostavkom iz članka 1067. ZOO kojim

je propisano da se vlasnik oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazi izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti, ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao ni izbjeći, ni otkloniti, ako je oštećenik djelomično pridonio nastanku štete te ako je nastanku štete djelomično pridonijela treća osoba, ona odgovara oštećeniku solidarno s vlasnikom stvari, a dužan je snositi naknadu razmjerno težini svoje krivnje.

Prema odredbi članka 1100. u slučaju povrede prava osobnosti sud je ovlašten, ako nađe da to težina povrede ili okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje nema, s tim da obveza pravične novčane naknade dopriveda danom podnošenja pisanog zahtjeva ili tužbe, osim ako je šteta nastala nakon toga (članak 1103. ZOO-a).

Prema mišljenju drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud pravilno je, na temelju izvedenih dokaza, zaključio da je tjelesna ozljeda tužitelja nastala na radu. Da se radi o ozljedi na radu, proizlazi kao prvo iz činjenice da je poslodavac prijavio predmetni događaj kao ozljedu na radu, a da postoji uzročna veza između događaja koji se ticao nošenja greda kod poslodavca i ozljede tužitelja jasno proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka B. C., koji je prvostupanjski sud s pravom ocijenio kao stručan i objektivan i u svemu mu je poklonio vjeru. U takvoj materijalnopravnoj situaciji, teret dokaza da se radilo o događaju nastalom zbog izvanrednih i nepredvidivih okolnosti, odnosno više sile na koju poslodavac nije mogao utjecati unatoč njegovoj dužnoj pažnji prešao je na tuženika. Prvostupanjski sud također je pravilno zaključio da tuženik nije dokazao da bi postojao drugi uzrok štete za koju on ne bi odgovarao, tj. da nije dokazao da se radi o višoj sili ili šteti nastaloj zbog radnje trećega.

Žalbeni navodi stranaka kojima se dovodi u pitanje visina utvrđene pravične novčane naknade nemaju svojega opravdanja. Prvostupanjski sud pravilno je ocijenio konkretne okolnosti slučaja, a kod donošenja odluke o visini naknade neimovinske štete rukovodio se Orijentacijskim kriterijima iznosa za utvrđivanje visine pravične novča-

ne naknade koje je donio Vrhovni sud Republike Hrvatske. Na dosuđene iznose pravilno je priznata i zakonska zatezna kamata od podnošenja zahtjeva tuženiku. Isto tako, prvostupanjski sud pravilno je utvrdio visinu imovinske štete koja se odnosi na tuđu pomoć i njegu.

Žalbenim navodima tuženika u kojima tvrdi da je tužitelj radio od nastanka nezgode pa do prijave u bolnicu te tvrdnja da okolnost što je prijavio ozljedu na radu ne znači da postoji uzročno posljedična veza između procesa rada i ozljede na radu, u biti se dovodi u pitanje nalaz i mišljenje vještaka, ali po stajalištu drugostupanjskog suda bez uspjeha. Vještak je u svojem nalazu i mišljenju dao jasne, logične i uvjerljive razloge zbog kojih je smatrao da postoji uzročno posljedična veza između ozljede na radu i posljedica koje je tužitelj zadobio.

Slijedom navedenoga, drugostupanjski sud ocijenio je pravilnom odluku prvostupanjskog suda te je žalbe odbio kao neosnovane.

Županijski sud u Dubrovniku Gž R-3/2021-4 od 2.2.2022.

2. Zahtjev za isplatom naknade plaće.

Iz obrazloženja:

Predmet ovog spora je zahtjev za isplatom naknade neopravdano ustegnutog iznosa plaće sa zateznom kamatom.

U prvostupanjskom postupku utvrđene su sljedeće činjenice:

- da je Sindikat u travnju 2017. organizirao štrajk na Sveučilištu u Z.;
- da je Sindikat u Najavi štrajka naveo: „U vrijeme štrajka zaposlenici u štrajku obustavit će izvršenje cjelokupnog rada i svih radnih obveza povezanih s izvođenjem nastave i rad sa studentima. Zaposlenici u štrajku mogu obavljati poslove i izvršavati svoje obveze iz radnog odnosa vezane za znanstveni rad.“;
- da je tužiteljica bila u štrajku od 3. travnja 2017. do 7. travnja 2017.;
- da je štrajk presudom Županijskog suda u Zagrebu od 10. travnja 2017. utvrđen nezakonitim i da je navedena presuda potvrđena

presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 27. travnja 2017. godine;

- da je tužiteljica dobila e-mail poslodavca od 4. travnja 2017., s upitom da se očituje da li je u štrajku i da li izvršava obveze preuzete ugovorom o radu te da povratnim e-mailom dostavi svoje očitovanje;
- da se tužiteljica na navedeni e-mail poslodavca nije očitovala;
- da je u ugovoru o radu sklopljenom između tužiteljice i tuženika navedeno da će tužiteljica raditi u punom radnom vremenu od 40 sati tjedno;
- da se u skladu s odredbom čl. 2 st. 2., točka 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, visoko obrazovanje temelji i na nedjeljivosti sveučilišnog nastavnog rada i znanstvenog istraživanja;
- da su obveze tužiteljice i nastavnici i znanstveni rad te da ista nema obvezu cijelo radno vrijeme (8 sati dnevno) provoditi na radnom mjestu, već je dužna održati nastavu, konzultacije odnosno raditi sa studentima;
- da tužiteljica nije dužna obavještavati poslodavca o svojem znanstvenom radu odnosno satima koje provodi radeći u znanstvenom radu;
- da je tuženik utvrdio koji su zaposlenici u štrajku na način da su djelatnici tuženika iz administracije obilazili učionice (s obzirom na raspored predavanja) i utvrdili koji su profesori održavali nastavu, a koji nisu;
- da tužiteljica nije tuženika (poslodavca) ni prije, niti za vrijeme održavanja štrajka obavijestila da štrajka samo u pogledu obveza povezanih s nastavnim radom odnosno rad sa studentima te da obavlja sve svoje obveze povezane sa znanstvenim radom;
- da je tuženik 26. travnja 2017. donio Odluku o razmjernom umanjenju plaća za razdoblje sudjelovanja u štrajku zaposlenicima za koje je utvrđeno da su sudjelovali u štrajku;
- da je tuženik 4. svibnja 2017. obavijestio sindikalnog povjerenika o navedenoj Odluci;
- da je u dopisu Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Inspektorata rada od 4. svibnja 2017. godine navedeno da je dana 3. svib-

nja 2017. godine inspektor rada proveo postupak inspekcijskog nadzora u kojem nisu utvrđene povrede propisa iz radnog odnosa.

Na osnovi tih utvrđenja, prvostupanjski sud zaključuje kako je tuženik postupio u skladu s odredbom članka 216. Zakona o radu (N.N., br. 93/14., 127/17., u daljnjem tekstu: ZR) te umanjio plaću tužiteljici za mjesec travanj 2017., razmjerno vremenu sudjelovanja u štrajku, pritom polazeći od toga da tijekom postupka tužiteljica nije dokazala da bi za vrijeme trajanja štrajka obavljala poslove u skladu sa sklopljenim ugovorom o radu s tuženikom.

Protiv te presude tužiteljica je podnijela žalbu i pravovremenu dopunu žalbe zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava u smislu čl. 353. st. 1. toč. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13., 89/14. i 70/19. – u daljnjem tekstu: ZPP), uz prijedlog da se presuda suda prvog stupnja preinači u smislu žalbenih navoda ili ukine te predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Ispitujući po službenoj dužnosti i u sklopu žalbenih navoda postojanje bitnih povreda odredbi parničnog postupka iz čl. 354. stavka 2. u vezi sa čl. 465. st. 1. ZPP-a, drugostupanjski sud nije utvrdio postojanje koje od navedenih bitnih procesnih povreda. Protivno žalbenim navodima, pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati te utvrđene bitne činjenice nisu u suprotnosti s izvedenim dokazima.

Prvostupanjski sud je na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo iz odredbe čl. 216. ZR-a, čl. 2. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N., br. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07., 46/07., 45/09., 45/09., 63/2011., 94/13., 139/13., 101/14., 60/15., 131/17., 96/18., u daljnjem tekstu: ZZD) i čl. 21. Pravilnika o radu podružnice tuženika.

U odnosu na žalbene navode, treba navesti da se radno vrijeme tužiteljice sastoji od nastavnog i znanstvenog rada koji predstavlja neodvojivu cje-

linu, u smislu odredbe čl. 2. st. 3., toč. 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. U tom smislu, tužiteljica je bila u obvezi obavljati u spornom razdoblju i znanstveni i nastavni rad te je i u žalbenom stadiju sporno je li tužiteljica dok je trajao štrajk obavljala znanstveni rad.

Pri tome je prvostupanjski sud, na temelju utvrđenja da se tužiteljica na izričiti zahtjev poslodavca nije očitovala (potvrdnim odgovorom da izvršava obveze definirane ugovorom o radu ili negativnim odgovorom da nije u štrajku), već je smatrala da to nije potrebno budući da je sindikat najavio štrajk, pravilno zaključio da tužiteljica nije izvršavala obveze definirane ugovorom o radu i da je bila u štrajku, što tužiteljica neosnovano spori.

Tužiteljica je bila u obvezi obavljati u spornom razdoblju i znanstveni i nastavni rad te nije sporno da nije obavljala nastavni rad, a utvrđenja u postupku ne daju osnovu za zaključak da bi tužiteljica za vrijeme štrajka obavljala znanstveni rad u trajanju kako to tvrdi, pa je pravilno sud prvog stupnja utvrdio neosnovanim tužbeni zahtjev tužiteljice.

S tim u vezi tužiteljica neosnovano u žalbi navodi da je tuženik po čl. 8. st. 6. Pravilnika dužan evidentirati samo normirane oblike rada, tj. da nije dužan evidentirati znanstveni rad, budući da je prema čl. 8. st. 6. Pravilnika tuženik dužan u evidenciji radnog vremena voditi samo podatke iz odredbe stavka 1. ovoga članka koji su ostvareni u razdoblju, odnosno mjesecu za koje se plaća ili naknada plaće isplaćuje. S obzirom da tužiteljica prima plaću za nastavni i znanstveni rad, tuženik je po navedenom propisu dužan voditi evidenciju i o satima znanstvenog rada, ali u skladu sa čl. 8. st. 6. Pravilnika, prilagođeno naravi rada na način da se posebno evidentiraju samo normirani oblici rada.

Slijedom navedenoga, drugostupanjski sud odbio je žalbu kao neosnovanu te je potvrdio presudu prvostupanjskog suda.

Županijski sud u Rijeci Gž R-405/2019-3 od 5.11.2021.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*